

GJELDER FOR STUDIEÅRET 2013/2014

GRA 6259 Videregående emner i økonomi og virksomhetsstyring

Studium

Master i Regnskap og revisjon

Kursansvarlig

Tor Tangenes

Institutt

Institutt for regnskap - revisjon og jus

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

6

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Fagfeltet økonomi- og virksomhetsstyring har gjennomgått store endringer de senere årene, blant annet gjennom en sterkere kobling til ledelses- organisasjons- og strategifagene og gjennom en tydeligere orientering mot relevant beslutningsinformasjon for ledere på ulike beslutningsnivåer. Kursinnholdet er begrenset til prestasjonsstyring, og omfatter bl.a. balansert målstyring, beyond budgeting, prognosebasert styring og incentivsystemer.

Læringsmål

Kunnskapssmål

Studentene skal tilegne seg kunnskaper om:

- grunnleggende forklaringsmodeller for opphavet til konkurransemessige fortrinn.
- hvordan balansert målstyring brukes i konsernforhold og hvordan målhierarkier brukes for å koordinere og retningsmobilisere ressurser og organisatorisk atferd
- hvordan balansert målstyring kan tilpasses offentlig sektor og not-for-profit-organisasjoner
- hovedtyper av og kilder til dysfunksjonelle suksessfaktorer og måleparametere
- empiriske studier om sammenhengen mellom balansert målstyring og verdiskapning.
- hovedprinsippene om styring som anvendes i beyond budgeting-filosofien samt hvilke styringsmodeller filosofien anviser som alternativer til det tradisjonelle budsjettet.
- hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes
- hvordan prognoser anvendes til styringsformål
- økonomisk teori for motivasjon og belønningssystemer, herunder alternative teoretiske tilnærminger.
- sentrale empiriske funn om motivasjon og belønning.

Ferdighetsmål

Studentene skal opparbeide ferdigheter når det gjelder å:

- posisjonere ulike styringssyn og styringskonsepter - finansiell budsjettering, balansert målstyring og bortenfor budsjettering - i forhold til hverandre med hensyn til hvilke forutsetninger de bygger på om hvordan organisasjoner fungerer og verdier skapes.
- diskutere gyldigheten av alternative styringskonsepter.
- diskutere hvilke strategisyn (skoletilhørighet) innen strategilitteraturen som balansert målstyring hviler på
- diskutere anvendelsen av balansert målstyring for alternative strategisyn og kunne modifisere grunnmodellen
- diskutere verdiskapende og verdidestruerende effekter av prestasjonsmåling på individnivå.
- redegjøre for hovedtrekkene i rammeverket for Levers of Control, herunder hovedtypene av styringssystemer.
- kunne vurdere styrker og svakheter med ulike økonomiske insentiver og vurdere når ulike tiltakene fungerer best.

Forkunnskaper

Bachelor i økonomi og administrasjon eller tilsvarende studier som kvalifiserer til opptak til studiet

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Gjønnes, Svein H. og Tor Tangenes. 2012. Økonomi- og virksomhetsstyring : strategistøtte ved prestasjonsstyring, ressursstyring og beslutningsstøtte. Fagbokforlaget. Del 1

Gjønnes, Svein H. og Tor Tangenes. 2013. Arbeidsbok til Økonomi- og virksomhetsstyring : strategistøtte ved

prestasjonsstyring, ressursstyring og beslutningsstøtte. 2. utg.. Fagbokforlaget. Del 1
Mintzberg H., Ahlstrand, B. og J. Lampel. 2009. Strategy safari : the complete guide through the wilds of strategic management. FT/Prentice Hall. 1-349

Artikler:

Hope, Jeremy and Robin Fraser. 2003. Who Needs Budgets?. Harvard Business Review. 81(2)
Jensen & Murphy. 1990. Performance Pay and Top-Management Incentives. Journal of Political Economy
Kaplan, R. S. and D. P. Norton. 1996. Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System. Harvard Business Review. 74 (1)
Rappaport, A. 1999. New Thinking on How to Link Executive Pay with Performance. Harvard business review. 77 (2)
Simons, Robert. 1994. How New Top Managers Use Control Systems as Levers of Strategic Renewal. Strategic Management Journal. Vol 15. s. 169-189

Annet:

-I løpet av kurset kan det bli delt ut materiale på flere emner som er relevante for kurset og eksamen
Kaplan, Robert S. and Anthony A. Atkinson. 1998. Advanced management accounting. 3rd ed. Prentice Hall. chapter 13 and 14
Lazear, Edward P. 1995. Personnel economics. MIT Press. selected parts distributed on It's learning

Anbefalt litteratur

Bøker:

Simons, Robert. 1995. Levers of control : how managers use innovative control systems to drive strategic renewal. Harvard Business School

Artikler:

Baker ... [et al.]. 1988. Compensations and Incentives : Practice Vs. Theory. Journal of Finance. 43 (3)
Gibbons, R. 1998. Incentives in organizations. Journal of Economic Perspectives. 12 (4)
Lazear, E.P. 2000. Performance pay and productivity. American economic review. 90 (5)

Emneoversikt

1. Alternative styringsmål og styringskonsepter

Fra finansiell til balansert målstyring
Balansert målstyring på konsernnivå
Balansert målstyring i offentlig sektor og i not-for-profit-organisasjoner
Et kritisk blikk på balansert målstyring
Idegrunnlaget for beyond budgeting
Praktiske implikasjoner av beyond budgeting
Levers of Control
Prognosebasert styring

2. Incentiver og atferd

Agentmodeller
Incentivmodeller
Atferdsøkonomi

Dataverktøy

Læreprosess og tidsbruk

En arbeidsmengde på 160-180 timer forventes i et kurs på 6 ECTS.
Kurset vil bli gjennomført ved en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid og diskusjoner.

Selv om det ikke er krav til fremmøte i alle kurs er det studentens ansvar å fremskaffe informasjon gitt i klassen som ikke er lagt ut på It's learning, hjemmesider eller i tekstbøker.

Eksamen

3 timers skriftlig eksamen.

Eksamenskode(r)

GRA 62591 skriftlig eksamen teller 100 % for å oppnå godkjent karakter i kurset GRA 6259.

Hjelpemidler til eksamen

BI-definert eksamenskalkulator er tillatt.

Under punktet eksamensinformasjon i studiehåndboken på web, @bi, finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator og ordbok.

Kontinuasjon

Kontinuasjon avholdes ved neste ordinære eksamen. Dersom det er devalueringer i kurset, og devalueringene har separate eksamenskoder kan hver av disse deleksemene kontinuere i. Ved en eksamenskode må hele kurset tas på nytt dersom man ønsker å kontinuere. Ved kontinuasjonseksamen vil det påløpe kontinuasjonsavgift.

Tilleggsinformasjon

Tillitt og redelighet er avgjørende for all akademisk virksomhet. Å vise akademisk redelighet er faglige ansattes og studenters ansvar, og prinsippene er nedfelt i BIs regelverk.

Notater, oppgaver eller personlige konsultasjoner basert på tidligere semesters arbeid må ikke benyttes. Alle oppgaver som leveres inn kan bli skannet for plagiering gjennom Ephorus i It's learning. Brudd på regelverket vil håndteres i henhold til BIs *Forskrift om studier og eksamen*. Ta kontakt dersom du har spørsmål om prinsippene for akademisk redelighet.